

számítanak. A mintegy 10 000 objektum között 170–200 ebbe a körbe tartozó objektumról van szó. A megszülető műemléki törvény talán védelmet jelent majd, de addig a bizottság örökdió a védelmükön. A munka a megalakulást követően jól haladt, később azonban az OMF felügyelő tanácsa illegitimnek tekintette a bizottság tevékenységét, mondván, hogy létrehozó szerve már nem működik, ezért meg kell vizsgálni legitimitását. Ezek után úgy érzi, hogy titkárságot nem célszerű a továbbiakban az OMF-ben tartani. Miután úgy látják, hogy a honismereti szövetség megerősödött, helyesnek tartanak a bizottság visszatérését a szövetség kereteibe. Ehhez kéri az elnökség egyetértését.

Halász Péter az elnökség javaslatai, észrevételei alapján megállapította, hogy tagszervezetként az elnökség elfogadja a csatlakozást. *Székely György* szerint jó lenne, ha a Honismeret hasábjain bővebben olvashatnánk a bizottságról. *Töltési Imre* pedig azt kérte, hogy a bizottság ne csak a kiemelt létesítmények védelmét vállalja, hanem tágabb értelemben, a honismereti mozgalom hagyományainak megfelelően, más objektumok védelmét is lássa el.

Az 1992. évre szóló munkatervet az elnökség kiegészítésekkel elfogadta.

Bolla Dezső a Kossuth Alapítvány vezetőivel kidolgozta az évfordulóval kapcsolatos tennivalókat. Ez évre javasolja márciusban a koszorúzást a Kossuth-emlékmauzóleumnál, szeptemberben emlékülés megszervezését, kiállítás megrendezését.

Székely György arra hívta fel a figyelmet, az egyesületek mindenhol a Kossuthal kapcsolatos helyi tevékenységre emlékezzenek – ebből válhat csak országos mozgalom. Nagyon fontosnak tartja az 1100. évfordulóra való felkészülést – véleménye szerint neves történészeket, régészeket is be kell vonni a munkába.

A továbbiakban *Halász Péter* és *Bolla Dezső* javaslatát vitatta meg az elnökség arra vonatkozóan, hogy a szövetség alapítson a honismereti munkát elismerő emlékérmét. *Halász Péter* javasolja egy *Notitia Hungariae* elnevezésű emlékplakett alapítását *Bél Mátyás* arcképével, melyet évente 4–5 aktivista kaphatna meg. *Bolla Dezső* szerint emellett létre kellene hozni egy *Bél Mátyás*-díjat, mely pénzzel együtt járna, évente maximum egy személy kapná életművéért. Az elnökség a javaslatokat a választmány elé terjeszti döntésre.

Az 1100. évfordulóhoz kapcsolódó, 3 évre szóló vetélkedősorozat tervezetét nyújtotta be az elnökségnek *Derzi Ottó*, mellyel kapcsolatban az elnökség úgy foglalt állást, hogy ha a választmány jóváhagyja, részletes tervet kell kidolgozni. Tisztázni kell, mely országos szervek csatlakoznának, közösen kellene meghirdetni.

Sáray László ismertette a II. Abaúji szabadegyetem gazdag programtervét, valamint a muhi csata 750. évfordulójára szervezendő ünnepség előkészületeit.

Bartha Éva

A honismeret a hazai sajtóban

1992. január

2. Vértessomlón és Tardosbányán elkezdődött a helybeli tantestület tagjainak felkészítése egy átfogó kérdőíves programra, melynek célja a nemzeti kultúra és hagyományok feltárása. (DL) – A tiszakécskei honismereti kör vendége volt *Lestár János* filmrendező és stábjja. A kör tagjai és a meghívottak az 56-os helyi sortűzről emlékeztek meg. (PN) – Vácszentlászló képviselő-testülete megemlékezett a török uralom alól felszabadult falu visszatelepülésének 300. évfordulójáról. (PMH) – A múlt évben Hódmezővásárhelyt megalakult Szerelmi Társaság *A helytörténet műveléséért* címmel alapítványt hozott létre s évkönyv megjelentetését is tervezi. (CsMH)

3. A jászákóhalmi Horváth Péter honismereti szakkör tagjai tejbepítet sütöttek hagyományos kemencében, azzal a céllal, hogy ne menjen feledésbe a régi népi konyha. (SzMN) – A Tájak-Korok-Múzeumok Egyesület pécsi klubjának 158 fizető tagja van. Idén egyhetes múzeum- és műemlékvédő túrra indulnak Erdélybe. (DN)

4. Nagykanizsa önkormányzata és a Városvédő Egyesület Honismereti Köre novellapályázatot írt ki Nagykanizsa és környéke múltja, jelene és jövője témakörben. (ZH) Az MDF aszódi csoportja pályázatot tett közzé *Kedves szép városom* címmel az általános és középiskolás diákok részére. A pályázóktól azt várják, hogy írják meg, milyenek képzelik városukat néhány év múlva. (PMH)

5. Szerencsen, a cukorgyári múzeum előtt a közelmúltban Tessedik Sámuel-emlékművet állítottak, aki az 1800-as évek fordulóján először főzött hazánkban répából cukrot. (ÉM) – A deszki Falunkért Egyesület kezdeményezi, hogy volt földbirtokosuk Gerlicyek címere alapján készítsék el a sajátjukat, mivel a falunak mind ez idáig nem volt soha címere. (DM)

9. A Komárom-Esztergom Megyei Honismereti Egyesület közgyűlést tart, ahol többek között megismerhetik a résztvevők az orosz-lányi helytörténeti olvasókönyvet. (DL)

11. Székesfehérvárott a Szent István Mezőgazdasági és Élelmiszeripari Középiskola iskolatörténeti kiállítást rendezett, ahol a hajdani diákok feltve örözt emlékeit is kiállították. (FMH) – 1996-ban ezeréves lesz a magyar iskola. Az iskola-millennium méltó megünneplésére Kosáry Domokos elnökletével emlékbizottság alakult (UM)

13. Szűkebb pátriánk címmel hetedszer szervezte meg a diákok részére a honismereti jellegű előadás-sorozatát a pápai Pedagógus Művelődési Ház (NaV) – A 451 lakosú Nagydémen 1985 óta működik honismereti kör. Vezetője s egyben a település polgármestere, Marics Lajos, a pápai múzeum közreműködésével régésztabort szervezett az 55 évvel ezelőtti híres asatás folytatására. (NaV) – Az elmúlt esztendő egyik rangos megyei eseménye volt a „zsámbeckiak világtalálkozója”, amelyre a világ majd' minden tájáról érkeztek vendégek, akiket a szülőváros gazdag programmal várt (PMHi)

15. Ünnepi összefüggésben értékelte az 1991. évi munkáját a csátaljai székelig népdalkör. Számos helyi fellépés mellett szerepeltek Érsekhalmán, Hecsegszántón, Szekszárdon és két ízben külföldre is eljutottak (PN)

17. Kőrösi Csoma Sándor halálának 150. évfordulója méltó megemlékezésére előkészítő bizottság alakult Kálmán Áttila államtitkár vezetésével. (N)

18. Kétszázán jöttek össze a megyei honismereti találkozóra, amelyet Hosszúperesztegen rendeztek. Pozsgay Imre *Honismeret, nemzetudat, önkormányzat* címmel tartott előadást, majd falumonográfiákkal, -krónikákkal foglalkozó műhelybeszélgetéseken vettek részt az egybegyűltek. (VN)

20. A losonci 23. gyalogezrednek emléket állító kiállítás nyílt a salgótarjáni Nógrádi Történeti Múzeumban. (MN) – A bagyi Helytörténeti Baráti Társulat felkereste a község legöregebb szülőjét, Katona Pálnét, aki egydős e századdal, s jeles ráncolóasszonyként ismerik. (PMH)

23. Lajtha László-emlékkiállítás nyílt – a magyar kultúra napján – a Néprajzi Múzeumban. (PMH)

24. Ózdón a helytörténeti gyűjtőmunka négy évtizedes múltra tekint vissza, id. Dobosy László vezetésével. A ládákba csomagolt gazdag anyag rövidesen otthonra talál a Gyártörténeti Múzeumban. (DH)

25. Tiszalúc nagyközség első alkalommal adományozott díszpolgári címet; dr. Patay Pál régésznek szavazták meg. (EM)

28. Salgótarjában város történeti kiállítással s más rendezvényekkel megünnepelelték városává válásának 70. évfordulóját. (R) – Kunszentmártonban a Helytörténeti Múzeumban megnyílt Virág Ferenc faragó első gyűjteményes kiállítása. (SzMN)

29. Urkúton, az elhunyt Brém Ferenc szobrászművész emlékére emléktáblát helyeztek el szülőházára, s munkáiból kiállítást rendeztek a helyi iskolában. (DL)

31. A Somogy Megyei Művelődési Központban megalakult a Somogy Megyei Honismereti Egyesület. Tagjai között a múzeum, a levéltár és a tanítóképző főiskola munkatársai is megtalálhatók. (SN) – A gyöngyösi Mátra Múzeum pályázatot hirdet középiskolások részére *Lakóhelyem a kívándorlás sódrában* címmel, melyre helytörténeti, néprajzi, szociográfiai, nyelvészeti és művészeti feldolgozásokkal lehet jelentkezni. A pályamunkák benyújtásának határideje: 1992. november 30. (NéH)

Derzsi Ottó

A figyelt újságok: Csongrád Megyei Hírlap (CsMH), Déli Hírlap (DH), Délmagyarország (DM), Dolgozók Lapja (DL), Dunántúli Napló (DN), Észak-Magyarország (EM), Fehér Megyei Hírlap (FMH), Magyar Nemzet (MN), Napló (Veszprém) (NaV), Népszabadság (N), Népiújság (Heves) (NéH), Pest Megyei Hírlap (PMH), Petőfi Népe (PN), Ring (R), Somogyi Néplap (SN), Szolnok Megyei Néplap (SzMN), Új Magyarország (UM), Vas Népe (VN), Zalai Hírlap (ZH).

*Az egykori
Várad
látképe*